

Verslag Raad voor Cultuur

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Raad voor Cultuur

Markiesstraat 1, 1000 BRUSSEL
Tel. 02-553 42 21 - Fax. 02-553 69 69
E-mail: raadvoorcultuur@vlaanderen.be

datum	26 mei 2005
agenda	<p>17.00-17.05 uur: informatief gedeelte</p> <ol style="list-style-type: none">1. Goedkeuring van het verslag van de vergadering van 15 maart 20052. Mededeling over de stand van zaken van de afgeronde adviezen3. Voorstel tot formalisering van verhouding tussen schriftelijke procedure en vergadering <p>17.05-19.00 uur: advies over diversiteit</p> <ol style="list-style-type: none">4. Advies over diversiteit <p>17.05-18.05 uur: minicolloquium, reflecties van experts uit diverse invalshoeken 18.05-19.00 uur: plenaire discussie</p> <p>19.00-20.00 uur: planningsgedeelte en andere adviezen</p> <ol style="list-style-type: none">5. Advies administratieve last6. Advies toegangsprijzen7. Evaluatie impulsfonds8. Rondvraag en varia

aanwezig

DE BAERE Bart, voorzitter
BOUSSET Sigrid, ondervoorzitter
DE BRAEKELEER Jan
DE VOS Hugo
GORIS Anjes
HERMAN Frank
NEYRINCK Jorijn
PINXTEN Rik
PUYPE Geert
SWINNEN Johan
THIELEMANS Johan
VAN BORM Julien
VAN HEDDEGEM Joannes
VERSCHUEREN Luk
WOUTERS Steven
VAN RIET Iris, secretaris

Genodigden / deskundigen:

CORIJN Eric
ETAMBALA Zana Aziza
LESAGE Dieter, verontschuldigd
LISKA Vivian
PAUWELS Jos
VAN DIENDEREN An, verontschuldigd

Afgevaardigde administratie Cultuur:

TAGHON Sofie, adjunct van de directeur
Beleids- en Informatiepunt

Afgevaardigde kabinet Cultuur en Jeugd:

SÖHRET Yildirim, raadgever

afwezig met kennisgeving

ALLEGAERT Patrick
BAETEN Herman
BUCQUOYE Moniek (plaatsvervanger LAGAE Johan:
verontschuldigd)
DE GRUYSE Piet
DE SMET Chantal
DOUCET Bart
THIELEMANS Leen
VANDERHULST Leen
VANTYGHEN Peter

afwezig zonder
kennisgeving

BENCHELABI Hasina
FRANS Eddy
NOTTE Johan
MATEUSEN Gi
PLATTEAU Marleen
POLIS Harold
VANREUSEL Bart
VANVAERENBERGH Jan
VERHEYEN Martine

verslaggever

PAEME Isabel

verslag goedgekeurd op

1. Goedkeuring van het verslag van de vergadering van 15 maart 2005

Het verslag wordt goedgekeurd.

2. Mededeling over de stand van zaken van de afgeronde adviezen

De opgestelde adviezen worden in het algemeen positief onthaald. De werkwijze met werkgroepen zal ook in de toekomst gevolgd worden. Er moet ook telkens ruimte zijn voor eindredactie.

De voorzitter geeft een overzicht van de stand van zaken van de afgewerkte en geplande adviezen. Het overzicht gaat als bijlage.

3. Voorstel tot formalisering van verhouding tussen schriftelijke procedure en vergadering

De voorzitter ligt de tekst toe. Omdat de leden van de raad vaak drukbezet zijn, wordt ernaar gestreefd om het aantal vergaderingen van de voltallige raad zoveel mogelijk te beperken. Om toch tot gegronde en goed geformuleerde adviezen te komen is daardoor een voorbereidende werkwijze gegroeid via werkgroepen, een plenaire bespreking ten gronde en een schriftelijke werkwijze achteraf. De bedoeling van het voorstel is om duidelijke afspraken te maken met betrekking tot de voorbereiding (vooral voor leden niet kunnen aanwezig zijn op een vergadering) en verdere afhandeling via schriftelijk procedure.

Er wordt voorgesteld om in §5 de tekst “en van de lijn van de bespreking in de voltallige raad” te schrappen.

De vergadering gaat akkoord met de tekst, mits deze schrapping.

De tekst zal aan het Huishoudelijk Reglement worden gehecht.

4. Mini-colloquium ter voorbereiding van een advies over diversiteit

4.1. Inleiding

Naar aanleiding van de bespreking betreffende het advies over de ratificatie van Unesco '70 -verdragen over cultuurogoederen en immaterieel erfgoed, besliste de Raad voor Cultuur een advies te formuleren over culturele diversiteit.

Inmiddels raakte bekend dat Minister Anciaux in februari 2006 een actieplan culturele diversiteit wil presenteren voor de ruime cultuursector. Dat plan zal een integrale visie uitdragen over culturele diversiteit en vooral ook concrete acties voorstellen, onder meer op het vlak van aanbod, participatie en medewerkers.

Het voorontwerp van advies dat vooraf aan de leden werd toegestuurd, is voorbereid door

een werkgroep samengesteld uit geïnteresseerde leden van de raad en een aantal externe deskundigen. De werkgroep bestond uit: Bart De Baere (die de tussentijdse sneuvelteksten schreef), Rik Pinxten, Jorijn Neyrinck, en Johannes Van Heddeghem, versterkt met de externe deskundigen Marc Jacobs, directeur van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur, Jos Pauwels, coördi-

nator Voortgezette Lerarenopleidingen, Hogeschool Antwerpen, departement bedrijfskunde, lerarenopleiding en sociaal-werk, en An Van Dienderen, antropologe, UGent, (Ann Van Dienderen verzorgde de eindredactie van de tekst).

Op voorstel van de werkgroep werd ook beslist een mini-colloquium te organiseren. De ervaring met deze werkwijze, die ook werd toegepast in het voorbereidingstraject van het VRT-advies, was immers positief.

De verslagen van de werkgroepvergaderingen en ander voorbereidend tekstmateriaal kunnen door de leden van de Raad voor Cultuur desgewenst opgevraagd worden bij het secretariaat.

Volgende experts nemen deel aan het mini-colloquium:

Eric Corijn, cultuurfilosoof en sociaal wetenschapper, VU Brussel, Vakgroep Geografie

Zana Aziza Etambala, vrijwillig medewerker KULeuven, Departement Geschiedenis, Geschiedenis van de Nieuwe Tijd (tekst wordt uitgedeeld tijdens de vergadering)

Vivian Liska, professor Duitse Literatuur, directeur Instituut voor Joodse studies, UA

Dieter Lesage, filosoof en docent, Erasmushogeschool is verontschuldigd voor het colloquium. Hij reageerde schriftelijk op het voorontwerp van advies. Deze tekst is in dit verslag opgenomen.

Basisteksten van de diverse experts over de problematiek werden voorafgaandelijk aan de leden bezorgd.

Hen werd gevraagd om vandaag hun standpunt te formuleren naar aanleiding van de tekst die door de werkgroep werd voorbereid.

4.2. Experts

Eric Corijn:

- Het eerste probleem is de overgang tussen reële diversiteit in de samenleving en de documentering van de cultuur. Dit gegeven is een kritisch punt in een multiculturele samenleving. Enkel via het documenteren van het eigen leven o.a. met de ervaring en de opvattingen is die kritische afstand mogelijk, die nodig is in een samenleving met meerdere culturen. Er moet aandacht besteed worden aan de verhouding tussen de reële samenleving en de gerepresenteerde samenleving. Er bestaat een grote discrepantie en sommige culturen, gemeenschappen en levensstijlen worden nauwelijks gedocumenteerd en worden nauwelijks vertoond op het publieke forum.
- Uit die gedocumenteerde cultuur ontstaat een selectieve traditie, een canon, een uitbeelden van het wij-beeld. Er wordt een corpus geselecteerd dat via subsidies, scholen, media, ... tot het eigene wordt uitgeroepen. Op die manier is er een natuurlijke een reductie van diversiteit. Maar men moet wel opletten dat die "maatschappelijke cultuur", die dominante cultuur voldoende inclusief en solidair is om de diversiteit toe te laten. Dat stelt in Vlaanderen nu een probleem.
- Als men het plurale, het multiculturele een plaats willen geven impliceert dit een dissociatie tussen maatschappij en cultuur. Tijdens de Verlichting is een scheiding tussen kerk en staat denkbaar geworden en werd het mogelijk geacht samen te leven zonder de godsdienst met elkaar te delen. In de negentiende eeuw dringt het concept natie-staat door,

waarbij de samenleving wordt gelegitimeerd vanuit een zekere gemeenschappelijke cultuur (de natie). Ik denk dat er nu een nieuwe Verlichting nodig is die de scheiding tussen cultuur en staat leert denken. Uit het culturele dienen die aspecten gehaald die tot maatschappelijke basisregels worden en de rest kan dan behoren tot de privésfeer (analoog als de operatie die is gebeurd met de religie).

- Momenteel wordt omgaan met diversiteit als bedreigend ervaren. Dit heeft te maken met een toenemende agressie en uitsluiting in de samenleving. Verschil dient tot uitsluiting. Als criticus van de dominante media stel ik deze evolutie dagelijks vast in de meeste TV-programma's. Of het nu om zogenaamde reality TV gaat of om spelletjes, telkens staat het uitsluiten van leden van de groep centraal. Winners tegenover losers binnen de groep, het vreemde lichaam in de eigen groep (de mol). Zo vormt zich een voedingsbodem die angst creëert om te worden uitgesloten of de drang om uit te sluiten aanwakkert, de "politics of fear". Het veiligheidsdiscours is daarop ook gebaseerd, het is de creatie van de angst. Het is belangrijk om de samenhang niet te baseren op angst. Samenleven in diversiteit op basis van angst is totaal onmogelijk.

- Gaat het over Vlaams cultuurbeleid of cultuurbeleid in Vlaanderen? Wat met anderstalige expressie? Moet dit worden gesubsidieerd? Een toetssteen zou moeten zijn of het cultuurbeleid toepasbaar is in Brussel. De hoofdstad van Vlaanderen wordt in het advies van de raad niet meegenomen.

- Een cultureel diversiteitsbeleid heeft niet als finaliteit zoveel mogelijk diverse invalshoeken te hanteren, want dan is er geen sociaal verband meer. Als men toegenomen diversiteit ruimtelijk benadert is deze toename een probleem voor het land maar een kans voor een stad. Om een diversiteitsbeleid te voeren is de stedelijkheid belangrijk omdat juist die diversiteit essentieel is voor steden. Cultuur en cultuurparticipatie hebben ook een ruimtelijke dimensie. 85% van het aanbod wordt geconsumeerd binnen een straal van 25 à 30 km. Het diversiteitsprobleem wordt best stadsgewestelijk aangepakt, met een diversiteitsbeheer per stedelijk gebied en eventueel via een gedifferentieerde regelgeving. Diversiteit moet dus deel uitmaken van een gedragen stedelijke visie en als kans/sterkte in het stadsprogramma worden opgenomen.

Zana Aziza Etambala:

De tekst van de heer Etambala met als titel "Blanke meesters, zwarte gedachten" wordt uitgedeeld en door hem toegelicht.

De tekst is een synopsis van een boek met dezelfde titel dat in het najaar bij Uitgeverij "Davidsfonds" van de pers zal rollen. Daarin ga ik op zoek naar de beelden die mensen uit Sub – Sahara Afrika zich hebben gevormd en nog steeds vormen over de "Blanken" sinds de eerste "culturele"contacten. Uit die confrontaties zijn exacte beelden, maar ook "misvormde" of "waanbeelden" gegroeid.

Op het domein van de wetenschappen, in het algemeen, en van de "historische" wetenschap in het bijzonder, is het Westen nog steeds heer en "meester". Dat is ook niet anders op het gebied van de "beeldvorming".

En er zijn sinds de jaren tachtig enkele bijzonder goede analyses verschenen over: "Blank over Zwart". Dus, men liet toch weer de Blanken aan het woord en de Zwarten bleven als "onmondige kinderen" op de achtergrond. Met mijn studie wil ik de Zwarten ook spreekrecht geven. Het gaat dus om een boek over "Zwart over Blank".

Het onderzoek beslaat diverse domeinen: de oorsprongsmythen, de sculpturen en de schilderkunst, de bijnamen

Voor een goed begrip van en vooral ook voor een goed functioneren van “culturele diversiteit”, lijkt het mij belangrijk dat er meer aandacht gaat naar “imagologie” (representaties en voorstellingen) en minder naar “demagogie”: Hoe percipieert men elkaar? Wat denkt men van elkaar? En er moet wat evenwicht zijn: dus niet alleen hoe “blanken” de anderen zien, maar ook hoe anderen de blanken zien.

Eventjes terug naar de Congolese geschiedenis. De term “gemeenschappelijk” verleden is eigenlijk niet correct. In Congo bestond alleen een koloniale maatschappij met twee gemeenschappen: de gemeenschap van een kleine dominerende blanke minderheid en de gemeenschap van een grote gedomineerde zwarte meerderheid. De beide gemeenschappen leefden niet alleen in een klassieke “superpositie” maar ook in een “juxtapositie”. Er waren culturele raakvlakken en raaklijnen ... maar ook wat culturele beïnvloeding.

En de uitdaging voor het Westen, waar toch meer en meer diverse culturele gemeenschappen wortel schieten, zal zijn: “Hoe kan men die juxtapositie en die superpositie overstijgen?” Meer interesse en meer kennis over de wederzijdse beeldvorming en representaties zullen, mijns inziens, een beetje kunnen helpen.

Culturen worden immers door migratie (hoe traag en klein ook) meegebracht.

Dieter Lesage:

Weergave van zijn schriftelijke reactie op de basistekst.

‘Het culturele (in) Europa: bewust omgaan met diversiteit’, het ontwerpadvies over diversiteit van de Raad voor Cultuur, gaat uit van een theoretische benadering die ik onderschrijf. In verschillende publicaties sinds mijn boek *Onzuivere gedachten. Over het Vlaanderen van de Minister-President* (Antwerpen: Dedalus, 1996) heb ik gewezen op de gevaren van een essentialistisch denken over cultuur en over multiculturaliteit. In die zin kan ik het alleen maar eens zijn met de wijze waarop de Raad voor Cultuur in het ontwerpadvies waarschuwt voor de problematische aspecten van het (bio)diversiteitsconcept. En kan ik er mij alleen bijzonder om verheugen dat gedachten die negen jaar geleden nog provocerend heetten te zijn drie minister-presidenten later zijn doorgedrongen tot het officiële discours van een belangrijk Vlaams orgaan als de Raad voor Cultuur. De gramsciaan in mij is dus meer dan tevreden. Alhoewel ik, vanuit die fundamentele theoretische appreciatie van de grote lijnen van het ontwerpadvies, in vele opzichten akkoord ga met het advies, is er toch een aspect van het advies dat mij verbaast (en tegelijk ook weer niet). Ook al stelt het ontwerpadvies terecht dat het concept diversiteit moet geplaatst worden in een breed en inclusief kader over cultuur en democratie, blijft het advies bijzonder vaag — en is het zelfs zonder meer onjuist — wanneer het heeft over de rol van onze democratische instellingen met betrekking tot cultuur. Het ontwerpadvies stelt:

“In Vlaanderen is de maatschappelijke structurering die van een grondgebied met een bevolking en een democratisch verkozen bestuur. Dat is het referentiekader van waaruit we onze argumentatie opbouwen, in het volle bewustzijn dat ‘het culturele’ kan worden benaderd vanuit diverse perspectie-

ven, op diverse schalen en refererend aan verschillende figuraties (van lokale gemeenschappen tot de wereldgemeenschap).”

Als dit het politieke referentiekader is van waaruit de Raad voor Cultuur vertrekt, dan passen daar een aantal bedenkingen bij. Het ontwerpadvies gaat flagrant in de fout wanneer het in deze en ook nog een andere passage suggereert als zou ‘cultuur’ in het federale België een gewestbevoegdheid of een bevoegdheid van de regio’s zijn. Het is, zoals vanzelfsprekend wel bekend is bij de auteurs van het ontwerpadvies, uiteraard een bevoegdheid van de Gemeenschappen. Dit is, zeker in het licht van een advies over diversiteit, een zeer belangrijke correctie, lijkt me. We zitten namelijk in ons land met het politieke gegeven dat Gemeenschappen als politieke autoriteiten werden gecreëerd, naast en gedeeltelijk ook schuin bovenop, de Gewesten. En ook al was het diversiteitsdiscours bij de oprichting van de Gemeenschappen nog niet en vogue zoals vandaag, een bepaalde retoriek van de Gemeenschappen stelt deze voor als een institutionele garantie voor...diversiteit. Diversiteit, welteverstaan, binnen de Belgische staat, binnen een land dat gewoon België heet, een naam die zonder aanhalingstekens behoort te worden geschreven, in tegenstelling tot hetgeen het ontwerpadvies vreemd genoeg doet. Diversiteit die ook, dat moge duidelijk zijn, in de communautaire discussies tussen de Gemeenschappen veel te vaak essentialistisch is begrepen. Het essentialistisch denken over cultuur is daarmee in het federale België zowat grondwettelijk verankerd en we moeten dus ook de grondwet wijzigen indien we het essentialistisch denken over cultuur willen bekampen. Waarmee ik maar wil zeggen dat het wel eens gevaarlijk zou kunnen zijn om het onverwijld bekampen van een essentialistisch denken over cultuur in al zijn consequenties in te schrijven in een volgend *Vlaams* regeerakkoord. Of nog: cultuur is in veel grotere mate dan het ontwerpadvies diversiteit wil inzien een impliciete bevoegdheid van de federale overheid en dan heb ik het nog niet eens over de enkele federale culturele en wetenschappelijke instellingen die ons land nog rijk is. Nee, ik heb het dan over de wijze waarop bepaalde taalaangelegenheden geregeld worden op het niveau van de federale staat.

Wanneer men nu de interculturele optie van het ontwerpadvies serieus neemt — en ik ben er voorstander van om dat te doen — dan betekent dit dat deze optie, indien zij vertaald wordt naar de context van de Belgische federale staat, ook een belangrijke rol moet worden toegekend aan de wijze waarop de Vlaamse Gemeenschap omgaat met de andere Gemeenschappen (en vice versa) of zelfs de wijze waarop de Vlaamse Gemeenschap omgaat met haar eigen onvlaamsheid. Is een repressief discours ten aanzien van Franstaligen die op Vlaams grondgebied wonen — en die volgens het territorialiteitsbeginsel dus Vlamingen zijn — de enige mogelijke benadering van het soort diversiteit die door dit gegeven wordt gecreëerd? En wil de Raad voor Cultuur de moed hebben om duidelijk te maken dat het wenselijk is dat de interculturele optie in het Vlaamse beleid niet beperkt mag blijven tot de culturele sector, maar dat, zeg maar, die optie ook zichtbaar zou moeten zijn in het Vlaamse beleid ten aanzien van de Rand?

Ik blijf het namelijk bijzonder lastig vinden om enerzijds te begrijpen dat diversiteit een aandachtspunt is van de Vlaamse Regering, maar dat anderzijds politieke discussies worden gevoerd met de andere Gemeenschap waaruit geen zweem van vertrouwdheid met het concept diversiteit mag blijken. Als ik het even voor alle duidelijkheid weinig academisch mag stellen: politiek Vlaanderen wekt al te vaak de indruk intercultureel te willen zijn met iedereen, behalve met de Franstalige. Leve de multiculturele samenleving, alleen jammer dat er Walen bestaan. Vlaanderen zal nooit weten wat diversiteit is indien het niet leert op een volwassen manier omgaan met zijn primordiale ander: de Franstalige. Het Vlaamse culturele veld heeft dat zelf al lang begre-

pen en het verwondert me daarom dat daarvan niets is doorgesijpeld in het ontwerpadvies.

Het ontwerpadvies over diversiteit gaat het vraagstuk van de meertalige samenleving zeer handig uit de weg, (ook al erkent het, maar dan en passant, wel het belang van meertaligheid). Dat is allicht de reden waarom cultuur ineens een bevoegdheid is van 'Vlaanderen' en 'Vlaanderen' uitdrukkelijk de context is waarin men het probleem van de diversiteit situeert. Zo moet men het immers niet over Brussel hebben. Brussel, de naam van deze stad valt niet één keer in een nota over diversiteit die pretendeert het probleem te kaderen binnen de politieke democratische structuren. Nochtans is Brussel de plek bij uitstek waar de voorbije jaren op het terrein is gewerkt rond diversiteit. En ook al is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een andere regio dan Vlaanderen en is politiek Vlaanderen officieel voorstander van het territorialiteitsbeginsel, de Vlaamse Gemeenschap heeft in Brussel wel culturele bevoegdheden en lijkt me niet meteen van zin om in naam van respect voor het territorialiteitsbeginsel deze culturele bevoegdheden voortaan over te laten aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In mijn tekst 'De postbicommunautaire stad', die eerder aan de leden van de Raad voor Cultuur werd bezorgd, ga ik dieper in op een aantal mogelijke institutionele consequenties van een ander dan essentialistisch begrip van cultuur. Men zou namelijk Brussel zelf kunnen denken als een Gemeenschap, maar dan moet men wel het huidige essentialistische concept van Gemeenschap laten varen. En zoals gezegd: die keuze kan alleen op federaal niveau worden gemaakt.

Bijna een heel jaar lang heeft politiek België gediscussieerd over de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde. Dit soort communautaire discussies worden langs allerlei zijden gevoed voor culturele clichés en clichés over cultuur. Het ontwerpadvies diversiteit brengt zeer belangrijke reflecties aan die dit soort clichés kunnen helpen doorbreken. En tegelijk ontbreekt het ergens aan politieke moed om die link te durven leggen, om politici echt te durven aanspreken op de harde kern van hun politieke ondernemingen. Ik stel voor dat dit onverwijd zou gebeuren. Daarom twee concrete verzoeken: 1. de Raad voor Cultuur zou in zijn ontwerpadvies diversiteit alsnog een expliciete passage kunnen toevoegen die het belang onderstreept van die specifieke interculturaliteit die zich in de Belgische context kan en moet ontwikkelen in de verhouding tussen de taalgemeenschappen. 2. Twee Gemeenschappen die met de rug naar elkaar elk hun eigen diversiteitsbeleid ontwikkelen, dat lijkt me niet geloofwaardig. Daarom stel ik voor dat, behalve de door het ontwerpadvies geformuleerde initiatieven, ook aan de minister gevraagd wordt een 'interministeriële werkgroep diversiteit' op te richten vanuit de Vlaamse, Franse en Duitstalige Gemeenschap en — gelet op haar impliciete culturele bevoegdheden — de federale overheid. *Tussen* de Gemeenschappen in, veeleer dan in het parlement van één van die Gemeenschappen, dat is misschien wel de meest adequate plek voor een verdere reflectie over interculturaliteit. En als men die reflectie per se in een parlement wil organiseren, dan ben ik ervan overtuigd dat men welkom zal zijn in het Brussels Parlement, dat ondanks haar jonge bestaan reeds een zekere traditie heeft opgebouwd in dit soort reflectiemomenten.

De vergadering waardeert deze tekst die kort wordt overlopen. De ongelukkige feitelijke fout die wordt aangekaart in de vermelding van de dubbelheid van Vlaanderen, wordt rechtgezet.

In Vlaanderen is de maatschappelijke structurering die van een grondgebied met een bevolking en een democratisch verkozen bestuur. Dat is het referentiekader van waaruit we onze argumentatie opbouwen,... wordt: In Vlaanderen is de maatschappelijke structurering die van een grondgebied, een bevolking en een democratisch verkozen bestuur, waarbij de verantwoorde-

lijkheid van dit bestuur voor de persoonsgebonden materies - waaronder cultuur – niet samenvallen met het grondgebied waarvoor het Vlaams Gewest verantwoordelijk is. De Vlaamse Gemeenschap die we adviseren is het referentiekader van waaruit we onze argumentatie opbouwen,...

Vivian Liska:

Vivian Liska staat zeer positief tegenover de tekst en hoopt dat deze ook meer publiek kan worden. Zij waardeert voornamelijk de wijze waarop de tekst ingaat tegen een essentialistische visie op particuliere culturen en steun vraagt voor de plaatsen en de initiatieven voor de reflectie over identiteit en diversiteit in de moderne samenleving .

Ze suggereert dat het document deze benadering duidelijker zou positioneren ten opzichte van andere manieren om met diversiteit om te gaan, en verwijst hierbij naar het 'Actief pluralisme', het sleutelwoord van het Centrum Pieter Gillis dat werd opgericht aan de UA, en waarvan zij een lid is. Dit Centrum, dat op dit moment nadenkt over het profiel van de nieuwe Antwerpse Universiteit, blijkt immers te werken met een andere, meer traditionele notie van pluralisme, volgens dewelke pluralisme inhoudt dat de instelling elke levensbeschouwelijke groep wil steunen, en binnen de universiteit zichtbaarheid en aanwezigheid wil geven. De sneuveltekst van de raad van cultuur geeft aanzetten tot een kritische kijk op deze betrachting, omdat hij niet uitgaat van en promoten van een 'zuivere identiteit'. Algemeen lijkt het haar dat de tekst breder verspreid zou kunnen worden.

Vivian Liska wijst er op dat de visie van de tekst zeker niet gemakkelijk minderheidsculturen zal overtuigen, die hun eigen cultuur willen beschermen en gerespecteerd willen zien, zoals bijvoorbeeld de Joodse Gemeenschap in Antwerpen. Deze gemeenschap situeert zichzelf in een 'diaspora', en zoekt uit zichzelf daarom weinig contact met haar culturele omgeving – wat deels te verklaren valt uit eerdere herinnering aan faliekant gelopen pogingen tot integratie of assimilatie, en deels uit dit gevoel van 'voorlopigheid', dat er niet toe aanzet om zich intensief te engageren in de andere culturen waartussen men leeft. De visie van de tekst kan voor culturele minderheidsgroepen in deze of een vergelijkbare situatie dus als eerder bedreigend ervaren worden. Voor een correcte implementatie van deze tekst dient men dus na te gaan hoe de inhoud goed gecommuniceerd kan worden naar de meer 'gesloten' culturele minderheidsgroepen in de samenleving.

4.3. Plenaire discussie

Opmerkingen die eerder vormelijk van aard zijn.

- De wijze waarop de tekst is tot stand gekomen, namelijk via twee sneuvelnota's, twee werkgroepvergaderingen en een inhoudelijke eindredactie, dient vermeld in de tekst.

- De tekst is bijwijlen briljant geformuleerd, maar is qua vorm moeilijk.

Sommige stukken worden misschien beter wat meer rechttoe rechtaan geschreven. In zijn huidige vorm zou de tekst misschien enkel door de vorm aversie opwekken.

- De vorm van de tekst is inderdaad moeilijk, maar dat komt wellicht omdat de boodschap zeer genuanceerd is. Dergelijke boodschap zal nooit eenvoudig kunnen gebracht worden, omdat de positie ervan niet zo vanzelfsprekend is.

- Zou het geen goed idee zijn om de essentie van de tekst beknopt te schrijven, met de kern van de boodschap eruit gelicht?

Opmerkingen betreffende inhoud en procedure.

- De Raad voor Cultuur, moet op basis van de uiteenzettingen van de experts, zijn verantwoordelijkheid nemen en het maatschappelijke debat aanzwengelen, onder meer ook door de steunpunten te vragen naar een reactie.
- De opmerking wordt gemaakt dat er kwistig geciteerd wordt, maar dat de tekst soms verfijning van definities mist. Een strakke eindredactie is nodig.
- Actief pluralisme moet verder gaan dan tolereren, ook de confrontatie met de eigen identiteit moet aangescherpt worden. Anders is de tekst enkel een hart onder de riem voor de reeds overtuigden.
- Het is een schitterende tekst, maar welke gevaren en welke obstakels zijn er voor diegenen die een andere visie hebben? Wat met groeperingen die niet achter de democratie staan?
- Is diversiteit het beginpunt of het eindpunt? Waar nu cultuur verbonden is aan mensen, zal cultuur meer verbonden zijn aan plaatsen.
- We hebben in de tekst te weinig vat op wat mensen nodig hebben om die hybride cultuur te kunnen gebruiken. Het beleid moet een basisvorm creëren om diversiteit mogelijk te maken.
- We hebben niet het recht om culturen te ontwikkelen die maatschappelijke integratie weigeren.

- Er zou een extra dimensie aan de tekst moeten gegeven worden via praktijkvoorbeelden. De ambities en beperkingen van de tekst kunnen best in de tekst worden geformuleerd.
- De tekst moet voorafgegaan worden door soort synopsis van een 2-tal pagina's.

4.4. Afspraken

- In het najaar zal de Raad voor Cultuur ruimte maken voor een grondig debat. De volgende vergadering vindt plaats op 13 oktober 2005. Een aantal vooronderstellingen en niet behandelde aspecten staan in spanning met de tekst. In oktober zal de volledige vergadering gewijd worden aan de tekst.
 - Rik Pinxten zal een briefontwerp schrijven van 2 pagina's die wordt rondgestuurd via het secretariaat.
- De basistekst die het statuut van 'ontwerpnota' krijgt, zal nog in juni samen met de synopsis en dit verslag van de vergadering doorgestuurd worden naar de minister, de steunpunten en de administratie. De werkwijze wordt vermeld, zo weet men ook op wie men kan terugvallen voor eventuele vragen.

De Raad wil zich hiermee inschrijven in het maatschappelijke debat over diversiteit en stof aanleveren in het traject dat door minister Anciaux is opgezet om de culturele sector te oriënteren op diversiteit. Gezien de strikte timing die de minister wil hanteren, is het best nog voor het zomerreces de visie van de Raad publiek te maken.

De concrete voorstellen die op basis van deze consultatie geleverd worden, zullen in september door de werkgroep worden gebundeld. De werkgroep zal dan op basis van de voorstellen de tekst herwerken. In oktober kan dan op basis van de herwerkte tekst een open discussie worden gevoerd door de Raad voor Cultuur om een advies te formuleren.

De voorzitter staat erop om een woord van dank te richten aan de leden van de diversiteitswerkgroep en aan de experts die hun medewerking hebben verleend aan de plenaire discussie.

5. Planningsgedeelte en andere adviezen

Ontwerpadvies administratieve last

-De opmerking wordt gemaakt dat de kleine en individuele initiatieven uitdrukkelijker in beeld moeten komen. (projectdossiers, eenmalige uitgaves,...). Qua lay-out moeten ze op gelijke hoogte komen met beleidsplannen van organisaties.

- Punt 1.4 over de beleidscoördinatoren mag weggelaten worden.
- Hoofdstuk 2 met de inbreng per sector mag weggelaten worden. De essentie is vooral de gemeenschappelijkheid.
- 2.2.4 Kleine organisaties moeten minder administratieve last hebben dan grote. Deze stelling is onjuist, geldt wel voor de Beeldende Kunsten merkt de voorzitter op.
- Het statuut van de vrijwilligers kan 'gradueel' worden toegepast.
- De Jeugdraad zal nog een tekst bezorgen.

Afspraak:

De aangepaste tekst zal aan alle leden bezorgd worden ter eventuele verdere aanvulling en/of amending.

De bijdragen per sector worden uit het advies gelicht en in een afzonderlijke bijlage integraal opgenomen.

Advies toegangsprijzen

Er worden een aantal opmerkingen gemaakt bij de ontwerp tekst. Een aantal van deze opmerkingen hebben te maken met de afstemming van dit advies op het advies over diversiteit. Daarnaast wordt gesteld dat de tekst vertrekt vanuit het standpunt van de consument. Nochtans zijn er vanuit de prijssetting ook problemen die de hoogte van de prijs bepalen. Ook de producent bepaalt mee de prijs. Daarnaast is er nog het gegeven van de randvoorwaarden voor organisatoren die kunnen aanleiding geven tot hoge ticketprijzen. Immers als de kostprijs daalt, kunnen ook de toegangsprijzen naar beneden. In dit verband komen aspecten als Sabam, billijke vergoeding, huurprijzen van zalen en culturele centra... in beeld.

Afspraak:

Anjes Goris zal de opmerkingen in de tekst verwerken en deze aan het secretariaat bezorgen.

Evaluatie van het impulsfonds

Het hanteren van een impulsfonds als beleidsinstrument is een goede zaak. Echter in dit concrete geval van het Impulsfonds Limburg, werd geen on-

derzoek gedaan naar het effect ervan, wateigenlijk een voorafgaandelijke voorwaarde is vooraleer men kan evalueren.

Afspraak:

Er zal door het secretariaat een ontwerp van advies worden voorbereid dat in toepassing van de schriftelijke procedure aan de leden ter goedkeuring zal worden voorgelegd.

Rondvraag en varia

De vraag wordt gesteld of het Verdrag van Malta in de raad aan bod kan komen.

Afspraak:

De raad is van oordeel dat dit eerder sectorspecifiek thema is.

De vergadering eindigt om 20.15u, de volgende vergadering vindt plaats op 13 oktober 2005.

Bijlage: STAND VAN ZAKEN ADVIEZEN RAAD VOOR CULTUUR 2005
26 MEI 2005

<p>Afgehandelde adviezen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Afschaffing van het cultuurpact. Een pleidooi voor diversiteit, openheid, participatie en betrokkenheid (Raad voor Cultuur 15 maart 2005) - Democratie, cultuur, kunst en de VRT (Raad voor Cultuur 15 maart 2005) - Naar een samenhangend Internationaal Vlaams Cultuurbeleid (Raad voor Cultuur 15 maart 2005) - Ratificatie Unesco '70 (verdragen, cultuurgoederen en immaterieel erf- 	<p><u>Leden werkgroep:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hugo De Vos (coach) - Bart Doucet - Geert Puype - Steven Wouters <p><u>Leden werkgroep:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bart De Baere (coach) - Sigrid Bousset - Geert Puype - Johan Thielemans - Peter Vantyghem - Joannes Van Heddegem - Johan Swinnen <p><u>Experts minicolloquium:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Marc Reynebeau - Hilde Van den Bulck - Jan Verheyen - Bart Verschaffel <p><u>Leden werkgroep:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Sigrid Bousset (coach) - Moniek Bucquoye - Jorijn Neyrinck - Johan Swinnen - Joannes Van Heddegem - Tom Wezenbeek 	<p>vraag Vlaams Parlement</p> <p>eigen initiatief en vraag Vlaams Parlement</p> <p>vraag Vlaams Parlement</p> <p>vraag minister</p>
-------------------------------------	--	---	--

	<p>goed) (Raad voor Cultuur 15 maart 2005)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reglement voor de subsidiëring van participatie-, experimentele, uitzonderlijke en bijzondere projecten en hobbyverenigingen (Raad voor Cultuur 24 februari 2005) 	<ul style="list-style-type: none"> - Raad voor de Kunsten (advies van 23-02-2005) - Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding (advies van 19-01-2005) 	vraag minister
<p>Adviezen op de agenda van 26 mei 2005</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Het culturele (in) Europa: bewust omgaan met diversiteit - Toegangsprijzen voor culturele activiteiten en de cultuurbetaalkaart - Administratieve last - Evaluatie Impulsfonds Limburg 	<p><u>Leden werkgroep:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bart De Baere - Hugo De Vos - Jorijn Neyrinck - Marc Jacobs (extern) - Jos Pauwels (extern) - Rik Pinxten (coach) - An Van Dienderen (extern) - Joannes Van Heddegem <p><u>Experts minicolloquium:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Eric Corijn - Dieter Lesage (schriftelijke inbreng) - Vivian Liska - Zana Aziza Etambala <p><u>Leden werkgroep:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Anjes Goris (coach) - Steven Wouters <p>bevraging raden, commissies en steunpunten</p>	<p>eigen initiatief</p> <p>vraag Vlaams Parlement</p> <p>vraag Vlaams Parlement</p> <p>vraag minister</p>

<p><i>Nog te plannen adviezen: vergaderdata voorzien op don- derdag 13 oktober en don- derdag 8 december 2005</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Commerciële initiatieven - Federale culturele instellingen - Cultuurcompetentie 	<p><u>Leden werkgroep:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Moniek Bucquoye - Jorijn Neyrinck (coach) - Jan Vermassen <p><u>Leden werkgroep:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Piet De Gryse - Geert Puype - Joannes Van Heddegem - Johan Swinnen (coach) - Tom Wezenbeek <p><u>Leden werkgroep:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bart Doucet (coach) - Anjes Goris - Frank Herman - Jorijn Neyrinck 	<p>vraag Vlaams Parlement</p> <p>vraag Vlaams Parlement</p> <p>vraag Vlaams Parlement</p>
---	---	---	---